

SOU 2021:100 Ny förverkandelagstiftning

Tullverket har granskat betänkandet mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Tullverkets ställningstagande

Tullverket anser att utredningen har gjort ett gediget arbete med att ta fram ett förslag till en ny förverkandelagstiftning. Bestämmelserna om förverkande har under lång tid varit i behov av en uppdatering som är logisk och enkel att följa. Tullverket anser att utredningen i stora delar har föreslagit bestämmelser som är enklare att använda i praktiken.

Självständigt förverkande

Tullverket ställer sig positivt till att utredning om självständigt förverkande av brottsvinster införs. Utifrån ett brottsbekämpningsperspektiv är detta en nödvändig åtgärd för att bekämpa den organiserad brottslighet.

Tullverket håller vidare med utredningen om att det finns goda skäl att inkludera även Tullverket bland de myndigheter som kan biträda åklagare i dessa situationer. Det förekommer att Tullverket inom ramen för sin verksamhet påträffar misstänkta brottsvinster. Särskilt med tanke på de antal brottsutredningsärenden som årligen handläggs, det stora antalet kontroller som myndigheten genomför varje år och de brott myndigheten har i sin brottskatalog.

Tullåklagares befogenheter

Tullverket hanterar ett betydande antal smugglingsärenden gällande narkotika där det inte går att utpeka någon misstänkt person. Narkotikan tas då i beslag och eftersom ärendet är att anse som av enkel beskaffenhet blir det Tullverket som ska hantera frågan om förverkande av narkotikan.

Om värdet av det som ska förverkas uppgår till mindre än en tiondel av prisbasbeloppet eller saknar egendomen värde kan beslut om förverkande fattas av en tullåklagare (3 § fjärde stycket i lag (1986:1009) om förfarandet i vissa fall av förverkande m.m. jämförd med 32 § lag (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen) och 3 a § andra stycket lag (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott). Inga ändringar i dessa delar föreslås i betänkandet.

Genom de ändringar som nu föreslås i 3 kap. 2 och 3 §§ lag (2023:000) om rättegången i vissa fall vid förverkande och företagsbot kommer tullåklagare framöver inte ha möjlighet

att fatta beslut om förverkande av exempelvis narkotika i den utsträckning som sker i dag. Detta resulterar i att allmän åklagare kommer att behöva fatta dessa beslut.

I dag förekommer även att tullåklagare handhar åtal där domstol har meddelat en friande dom avseende exempelvis narkotika. Om den ordningen ska bestå behöver tullåklagare ges motsvarande befogenhet som allmän åklagare nu föreslås få genom 3 kap. 2 §.

Om inte dessa ändringar görs befarrar Tullverket att ett stort antal ärenden av enklare beskaffenhet kommer att behöva hanteras av allmän åklagare.

Tullverket föreslår därför en justering genom att tullåklagare även framöver kan fatta beslut om förverkande i ärenden av enkel beskaffenhet.

Penningbeslag

Ändringen i 27 kap. 5 a § första stycket rättegångsbalken anger att beslut om penningbeslag ska fattas av åklagare eller en särskilt förordnad befattningshavare som Polismyndigheten har utsett. I andra stycket får beslut fattas av annan polisman då det föreligger fara i dröjsmål.

Då Tullverket hanterar ärenden avseende bl.a. narkotikasmuggling där det kan anträffas kontanter eller kontobehållningar som skulle kunna vara aktuella att förverka, anser Tullverket att tulltjänstemän borde få befogenhet att fatta beslut om penningbeslag då det föreligger fara i dröjsmål. Det borde därför göras ett tillägg i 22 § smugglingslagen med hänvisning till nya 27 kap. 5 a § rättegångsbalken.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Marcus Nord Gertzell. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och enhetschefen Cecilia Riddselius deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Tullkriminalavdelningen